

Vedtagelse af DN's holdning til:

Ny midtjysk motorvej

Sekretariatet indstiller, at Hovedbestyrelsen beslutter følgende:

1. DN kan ikke støtte op om etableringen af en ny midtjysk motorvej, men peger på en udbygning af E45, samt udbygning af den kollektive trafik og eventuelt visse landevejsstrækninger, som løsning på dokumenterede trængselsproblemer og mobilitetsbehov.
2. Såfremt regering eller folketing på det foreliggende grundlag beslutter, at en ny midtjysk motorvej skal etableres, vil DN arbejde for den samlet set mindst skadelige linjeføring baseret på færrest forringelser af natur og værdifulde landskaber.
3. På det foreliggende grundlag vil DN pege på en vestlig linjeføring, skitseret som linje (A) via Herning til Haderslev i Vejdirektoratets rapport "Midtjysk motorvejskorridor – strategisk analyse" fra december 2013, som det mindst skadelige forløb.

Sagens kerne

En ny midtjysk motorvej er en idé (ikke et besluttet projekt) om en parallelmotorvej til E45 gennem Jylland. Aktuelt undersøges (for anden gang) tre forskellige tracéer i forhold til trafikaflastning af E45 og miljøbelastning. Hvis idéen beslattes og realiseres, vil den negativt påvirke store naturområder som Randbøl Hede, Frederikshåb Plantage og Vejle Ådal. Da idéen involverer op til 13 DN-afdelinger fordelt på fire samråd, og da den til tider diskuteres livligt i medierne, er der brug for, at DN udvikler én fælles holdning til idéen.

Historik

I 2009 vedtog regering og forligsparter "En grøn transportpolitik", hvori det blev besluttet at analysere på en række infrastrukturprojekter, herunder en ny midtjysk motorvej, med det formål at løse eksisterende og kommende trængselsproblemer på E45.

I 2012 udarbejdede NIRAS en rapport med 13 foreløbige linjeføringer for Vejdirektoratet, der potentielt berører 13 kommuner i Midtjylland. Den 6. december 2013 fremlagde Vejdirektora-

tet en strategisk analyse af tre mulige linjeforringelser for en ny midtjysk motorvej¹. Den 27. marts 2014 blev den endelige afrapportering af alle de strategiske analyser i overensstemmelse med den transportpolitiske aftale fra 2009 offentliggjort.

Den 24. juni 2014 besluttede forligskredsen (regeringen + V, DF, SF, LA og K) den såkaldte "Trafikaftale 2014 – udmøntning af disponible midler i Infrastruktur fonden". Heraf fremgår at: "Parterne noterer sig, at de strategiske analyser viser, at en ny midtjysk motorvej kan være en del af en langsigtet løsning på vejkapaciteten i Jylland, som samtidig skaber ny mobilitet. Parterne er på den baggrund enige om, at afsætte 2,0 mio. kr. til en genberegning med Landstrafikmodellen af de tre belyste korridorer med henblik på en nærmere vurdering af korridor-spørgsmålet."

Der er ikke på nuværende tidspunkt (august 2014) truffet beslutning om at realisere en ny midtjysk motorvej. Der er heller ikke afsat penge til forundersøgelser (VVM-redegørelse) eller etablering af en egentlig vej.

Transportministeriets analyser

Rapporterne fra Transportministeriet viser, at en ny midtjysk motorvej skal have til formål at aflaste E45, give en direkte transportvej nord-syd og give ny mobilitet. Det fremgår endvidere, at:

- ▶ En ny motorvej blot udskyder trængselsproblemerne - med op til 10 år i linjeføring (B)
- ▶ Hele motorvejsstrækningen skal være etableret før end aflastning af E45 opnås – anlægget kan tidligst stå klar i 2030 - 8 år for sent i forhold til de beregnede trængselsproblemer
- ▶ Ved højere trafikvækst end forventet, vil udbygningsbehovet af E45 være det samme som nu
- ▶ En ny motorvej vil medføre en stigning i CO₂ på ca. 0,2 % for alle tre løsninger svarende til trafikvæksten
- ▶ Uanset linjeføring vil ca. 20 % af strækningen være beliggende i områder med værdifulde landskaber og vil inddrage store naturarealer – i strid med præmis i transportforliget
- ▶ Vil koste mellem 15,3 – 20 mia. kr. at etablere

Det skal ses i lyset af, at der allerede er etableret og besluttet nye anlæg, som skal aflæste de nuværende trængselsproblemer:

- ▶ Der er udbygget i Midtjylland på E45 ved Vejle Fjord
- ▶ Der er tilladt kørsel i nødsporet på E45 ved Kolding
- ▶ Der er følgende motorvejsanlæg på vej i Midtjylland:
 - Holstebro-motorvejen (3)
 - Afslutning af strækning mellem Vejle og Herning (4)
 - Udvidelse af E45 Skærup-Vejle N

Konklusion fra Vejdirektoratet er derfor, at en ny midtjysk motorvej ikke en langsigtet løsning, der løser de trafikale udfordringer omkostningseffektivt og peger derfor på en udbygning af E45 som den mest omkostningseffektive løsning.

Om udvikling af en DN-holdning

DN's transportpolitik fra juli 2014 fastslår, at DN arbejder for et "stop for veje, der gennemskærer værdifuld natur." Transportpolitikken anviser samtidig tre alternative løsninger til an-

1

<http://www.trm.dk/da/publikationer/2013/midtjysk+motorvejskorridor+strategisk+analyse+af+mulige+linjef%C3%B8ringer/>

læg af ny vej: Anvisning af andre transportformer, bedre udnyttelse af eksisterende infrastruktur og udvidelse af eksisterende veje.

Når sagen alligevel er relevant at få en afklaret holdning til fra DN's hovedbestyrelse, så skyldes det flere forhold. Dels arbejder den såkaldte Hærvejskomite intensivt og vedvarende gennem politisk lobby lokalt og nationalt for, at der skal vedtages og afsættes penge til en ny midtjysk motorvej. Dels vil en ny midtjysk motorvej, hvis den besluttes, berøre adskillige jyske kommuner. Projektet har regional karakter men går på tværs af fire samråd, og flere DN afdelinger har klart udtrykt over for sekretariatet, at man internt er uenige om eller usikre på, hvad der er den rette position for DN at indtage i dette spørgsmål.

Tidligere behandling i organisationen

Sagen har været drøftet blandt de berørte afdelinger på et fælles møde i Vejle den 30. april 2014. Her blev det fremført fra flere afdelinger, at der er behov for at få et klart mandat fra hovedbestyrelsen om DN's holdning til sagen. Det skal give et fælles standpunkt at arbejde ud fra lokalt i de berørte afdelinger. Der blev også udtrykt et behov for at få flere argumenter og fakta om motorveje, som kan anvendes i debatten.

Planfagligt Udvalg har drøftet sagen på møde den 5. maj 2014. Her var anbefalingen, at DN skal arbejde imod en ny midtjysk motorvej set i lyset af de foreliggende rapporter fra Transportministeriet. Udvalget bidrog med forslag til argumenter og illustrative eksempler, der kan anvendes i kommunikation og lobby lokalt og nationalt overfor de tilbagevendende politiske postulater om de store gevinster ved etablering af nye motorveje.

Indstillingen i dette oplæg til HB har været i høring hos DN Haderslev, DN Hedensted, DN Herning, DN Horsens, DN Holstebro, DN Ikast-Brande, DN Kolding, DN Mariagerfjord, DN Rebild, DN Silkeborg, DN Vejen, DN Vejle, DN Viborg samt DN's Klimanetværk fra 4. juli – 24. august 2014. Tre af afdelingerne samt Klimanetværket har svaret - se høringsnotatet side 4-5.

Opfølgning / Tidsplan

Kommunikation af DN's synspunkter vil fokusere på tabet af natur, værdifulde landskab og rekreative værdier ved anlæg af en ny motorvej. Kommunikation om sagen forventes at have lokalt og regionalt afsæt.

September 2014	Linje i sagen besluttet af HB
September 2014	Udarbejde en samling med fakta om motorvejen og argumenter til brug i den lokale debat
November 2014	Foretræde for folketingets transportudvalg om DN's holdning til sagen
	Evt. møde med Transportministeren om sagen
	Evt. Gallup-undersøgelse blandt borgere i de berørte kommuner om syn på ny motorvej med konsekvenser for natur, landskab og rekreative værdier

Økonomi

Der forventes ingen økonomiske konsekvenser af sagen, ud over hvad der er indeholdt i AP 2014.

Bilag

Transportministeriets notat "Strategisk analyse af en midtjysk motorvej" af 2. december 2013.

Høringsnotat

Bemærkninger indkommet fra DN's afdelinger samt klimanetværket i forbindelse med høring af indstilling til hovedbestyrelsen om DN's holdning til en "ny midtjysk motorvej".

Afdeling/netværk	Bemærkning modtaget	Bemærkning fra afdeling/netværk	Bemærkning fra sekretariatet
DN Haderslev	9/7/2014	For så vidt enig. Motorvejen (E45) skulle fra dag 1 have ligget ude, hvor man nu foreslår no. 2 motorvej. Med fornuftige veje ind til østkyst-byerne.	Taget til efterretning.
DN Hedensted	-		
DN Herning	-		
DN Horsens	-		
DN Holstebro	-		
DN Ikast-Brande	-		
DN Kolding	-		
DN Mariagerfjord	-		
DN Rebild	-		
DN Silkeborg	-		
DN Vejen	-		
DN Vejle	24/8/2014	<p>DN Vejle kan fuldt ud tilslutte sig sekretariatets punkt 1 og punkt 2.</p> <p>DN Vejle mener ikke, at DN på nuværende tidspunkt skal pege på en bestemt linjeføring, idet andre linjeføringer end de tre allerede nævnt af Vejdirektoratet kunne komme i spil.</p>	<p>Taget til efterretning.</p> <p>For det tilfælde, at regering eller folketing træffer beslutning om at etablere en ny midtjysk motorvej, har sekretariatet brug for en afklaring af, hvilken linjeføring DN opfatter som mindst skadelig. Flest afdelinger (5) har peget på den vestlige linjeføring (A) og det er derfor den linjeføring sekretariatet indstiller som værende den mindst skadelige på det foreliggende grundlag.</p>
DN Viborg	22/8/2014	<p>Mener, at de tre foreslåede linjeføringer og konsekvenserne heraf skal vurderes i forhold til DN's politikker, særligt i forhold til energi- og naturpolitikkerne.</p> <p>Ønsker ikke, at DN peger på en linjeføring frem for en anden.</p>	<p>Sekretariatets indstilling er i overensstemmelse med DN's politikker for natur og transport, der anses som de primære politikker i denne kontekst, samt energipolitikken.</p> <p>Se svar til DN Vejle ovenfor.</p> <p>Formuleringen har især været</p>

		<p>Ønsker ikke, at DN peger på udbygning af visse landevejsstrækninger som et alternativ til en motorvej, og ønsker, at DN alene peger på udbygning af den kollektive trafik. Foreslår derfor ny formulering af pkt. 1 i indstillingen: <i>"Som løsning på dokumenterede trængselsproblemer og mobilitetsbehov på E45 ønsker DN, at kollektiv trafik udbygges – tog – letbane – bus og kombinationer heraf."</i> og pkt. 2 i stedet affattes således: <i>"Såfremt regering eller folketing på det foreliggende grundlag beslutter, at en ny midtjysk motorvej skal etableres, vil DN konstruktivt medvirke til at der tages markante skridt til at trængsels- og mobilitetsproblemerne i Midtjylland løses under forsvarlige hensyn til natur, energi og miljø."</i></p>	<p>ønsket af DN Herning, som kan få øje på et øget mobilitetsbehov på tværs af kommunegrænserne, og derfor efterspørger et råderum for lokal debat om løsninger. DN's transportpolitik (s. 9) giver mulighed for, at både udbygning af kollektiv transport såvel som udbygning af eksisterende vej, kan være alternativer til etablering af ny vej.</p> <p>Der kan lokalt være ræson i at udbygge eksisterende vej, frem for at anlægge nye togskinner, der potentielt også vil gennemskære natur og værdifulde landskaber. Sekretariatet har derfor tilføjet "... udbygning af den kollektive trafik..." til indstillingens pkt. 1.</p> <p>Da det alene er DN Viborg, der har foreslået andre formuleringer i indstillingen, fastholdes sekretariatets indstilling.</p>
DN's Klimanetværk	6/7/2014	<p>Et udmærket udkast, som er det samme som vi blev enige om, det er enkelt og præcis.</p> <p>Spørger om det er en ide at udarbejde et katalog over mulige vejforbedringer i Jylland, baseret på diskussion i podios workspace, til brug for ekstern dialog om sagen.</p>	<p>Taget til efterretning.</p> <p>I første omgang mener, sekretariatet, at der – som foreslået i indstillingen til HB – skal udarbejdes et hæfte med fakta og argumenter om motorveje i tråd med DN's holdning, som afdelingerne kan anvende i debatten lokalt.</p>